

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

Lublin, dnia 8 grudnia 2023 r.

Poz. 7418

Wojewoda Lubelski

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR PN-II.4131.419.2023 WOJEWODY LUBELSKIEGO

z dnia 6 grudnia 2023 r.

stwierdzające nieważność uchwały Nr XLIX 377/2023 Rady Gminy Adamów z dnia 3 listopada 2023 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania pomocy oraz zasad zwrotu wydatków za świadczenia udzielane w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024 - 2028, w części obejmującej jej § 1 w brzmieniu: „posiłku” po słowach „w formie” oraz w brzmieniu: „świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych”.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, ze zm.)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr XLIX 377/2023 Rady Gminy Adamów z dnia 3 listopada 2023 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania pomocy oraz zasad zwrotu wydatków za świadczenia udzielane w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024 - 2028, w części obejmującej jej § 1 w brzmieniu: „posiłku” po słowach „w formie” oraz w brzmieniu: „świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych”.

Uzasadnienie

Uchwała Nr XXXVI/447/2023 została doręczona organowi nadzoru w dniu 10 listopada 2023 r.

W podstawie prawnej uchwały powołano m. in. art. 8 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901, ze zm.).

Zgodnie z art. 8 ust. 2 tej ustawy, rada gminy, w drodze uchwały, może podwyższyć kwoty, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2 uprawniające do zasiłków okresowego i celowego.

W § 1 pkt 1 uchwały Nr XLIX 377/2023 Rada Gminy postanowiła, iż podwyższa się do 200% kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, dla celów przyznawania pomocy w formie *posiłku*, świadczenia pieniężnego na zakup *posiłku* lub żywności, *świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych*, w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024 - 2028, przyjętego uchwałą nr 149 Rady Ministrów z dnia 20 sierpnia 2023 r. (M.P. z 2023 r. poz. 881).

W ocenie organu nadzoru, powyższa regulacja w brzmieniu: „posiłku” po słowach „w formie” oraz w brzmieniu: „świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych” nie mieści się w granicach upoważnienia przyznanego Radzie w art. 8 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej.

Z treści powołanego przepisu wynika jednoznacznie, że Rada jest upoważniona do podwyższenia kwot kryterium dochodowego, ustalonych w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 tej ustawy, uprawniających do wymienionych świadczeń pomocy społecznej tj. zasiłku okresowego i zasiłku stałego. Zatem brak jest podstaw prawnych do przyjęcia, iż art. 8 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej może stanowić podstawę prawną do podwyższenia kwot kryterium dochodowego dla udzielenia pomocy w innych formach, niż określone jednoznacznie w tym przepisie formy świadczeń pieniężnych, w szczególności do świadczenia w formie posiłku oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.

Uchwała Nr 149 Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2024-2028 jest kontynuacją zadań realizowanych Uchwałą nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023. Rozdział III tego programu, przewiduje wsparcie finansowe gmin ze środków przekazanych w ramach Programu osobom spełniającym warunki otrzymania pomocy wskazane w ustawie z dnia 12 marca 2004r. O pomocy społecznej oraz spełniającym kryterium dochodowe w wysokości 200% kryterium, o którym mowa w art. 8 ww. ustawy.

Ze środków przekazanych gminom z Programu udziela się wsparcia dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej, uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej, osobom starszym, chorym lub niepełnosprawnym - w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych

Z postanowień Programu wynika, że formy wsparcia finansowane w ramach programu można podzielić na świadczenia pieniężne (na zakup posiłku lub żywności) oraz świadczenia niepieniężne (posiłek, świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych).

Przepisy ustawy o pomocy społecznej, określające rodzaje świadczeń z pomocy społecznej, także rozróżniają świadczenia pieniężne i świadczenia niepieniężne (art. 36 ustawy).

Zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje, co do zasady, osobom i rodzinom, których dochód nie przekracza kwot określonych w pkt 1-3 tego przepisu.

Jak już wspomniano, z przepisu art. 8 ust. 2 ustawy wynika zaś, że rada gminy, w drodze uchwały, może podwyższyć kwoty, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2 uprawniające do zasiłków okresowego i celowego.

Zasiłek celowy, zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ww. ustawy, może być przyznany w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego, wyrobów medycznych i leczenia, ogrzewania, w tym opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu.

Nie ulega wątpliwości, że na gruncie przepisów ustawy o pomocy społecznej dopuszczalne jest, w drodze uchwały rady gminy, podwyższenie kwot, o których mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2, dla udzielania wsparcia w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności (zasiłku celowego).

Delegacja ustawowa dla rady gminy, określona w art. 8 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej, nie zawiera natomiast upoważnienia do podwyższenia określonego ustawą kryterium dochodowego dla uzyskania świadczeń niepieniężnych, w tym niepieniężnych form wsparcia finansowanych w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”, a mianowicie posiłku oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.

Uchwała Nr XLIX 377/2023 Rady Gminy Adamów jest aktem prawa miejscowego, co oznacza, że organ stanowiący musi ściśle uwzględniać wytyczne zawarte w upoważnieniu.

Odstąpienie od tej zasady narusza związek formalny i materialny pomiędzy aktem wykonawczym, a ustawą, co z reguły stanowi istotne naruszenie prawa.

W świetle powyższego, regulacja zawarta w § 1 pkt 1 przedmiotowej uchwały w brzmieniu: „posiłku” po słowach „w formie” oraz w brzmieniu: „*świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych*” nie znajduje uzasadnienia w powszechnie obowiązujących przepisach prawa i w sposób istotny narusza przepis art. 8 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej.

Powyższe stanowisko organu nadzoru zostało wyrażone m.in. w rozstrzygnięciu nadzorczym Wojewody Lubelskiego z dnia 22 lutego 2023 r., Nr PN-II.4131.56.2023 stwierdzającym nieważność uchwały Nr XLII/282/2023 Rady Miejskiej w Józefowie nad Wisłą z dnia 26 stycznia 2023r. zmieniającej uchwałę

w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej przez osoby objęte rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023; rozstrzygnięciu nadzorczym Wojewody Lubelskiego z dnia 1 marca 2023 r., Nr PN-II.4131.76.2023 stwierdzającym nieważność uchwały Nr XLI/323/2023 Rady Gminy Wisznice z dnia 30 stycznia 2023r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnej pomocy i w sprawie zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023; rozstrzygnięciu nadzorczym Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 2 stycznia 2019 r., Nr P-4131.468.2018.AB stwierdzającym nieważność uchwały Nr II/6/2018 Rady Gminy Manowo z dnia 30 listopada 2018 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnej pomocy w zakresie dożywiania w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup żywności lub posiłku w ramach rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023; rozstrzygnięciu nadzorczym Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 4 lutego 2019 r., Nr PNK.I.4131.22.2019 stwierdzającym nieważność uchwały Nr III/20/18 Rady Gminy Bieliny z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego w celu udzielenia wsparcia w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023; rozstrzygnięciu nadzorczym Wojewody Śląskiego z dnia 6 lutego 2019 r., Nr NPII.4131.1.87.2019 stwierdzającym nieważność uchwały Nr V-29-2018 Rady Gminy Nędza z dnia 17 grudnia 2018 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego w celu udzielenia wsparcia w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023; rozstrzygnięciu nadzorczym Wojewody Śląskiego z dnia 9 marca 2023 r., Nr NPII.4131.1.172.2023 stwierdzającym nieważność uchwały Nr LV/452/2023 Rady Miejskiej Będzina z dnia 30 stycznia 2023 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego w celu udzielenia wsparcia w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.

W tym stanie rzeczy stwierdzenie nieważności uchwały Nr XLIX 377/2023, we wskazanym zakresie, jest uzasadnione.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie, złożona za moim pośrednictwem, w terminie 30 dni od daty jego doręczenia.

WOJEWODA LUBELSKI

Lech Sprawka

Otrzymują:

- 1) Wójt Gminy Adamów,
- 2) Przewodniczący Rady Gminy Adamów.